

اخلاق در نظام اقتصادی کشور

مؤلفین:

دکتر سهیل کبیری

عضو هیئت علمی دانشگاه عدالت

دکتر علی اصغر انجیمی خورشیدی

قاضی دادگاه تجدیدنظر استان تهران و مدرس دانشگاه



مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	: کیبری، سهیل،
عنوان و نام پدیدآور	: اخلال در نظام اقتصادی کشور / مولفین سهیل کیبری، علی اصغر شفیعی خورشیدی.
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۳۹۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۹۷۰-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: جرایم اقتصادی -- ایران
موضوع	: Economic offences -- Iran*
موضوع	: جرایم اقتصادی -- ایران -- پیشگیری
موضوع	: Economic offences -- Prevention-- Iran*
موضوع	: حقوق جزا -- ایران
موضوع	: Criminal law -- Iran
موضوع	: جرم‌شناسی -- ایران
موضوع	: Criminology -- Iran
سلسله آثار	: شفیعی خورشیدی، علی اصغر
رده بندی درگردد	: HV ۶۷۷/۱۹ک۲ ۱۳۹۷
رده بندی رده‌ی	: ۳۶۴/۱۶۸۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۳۵۸

هرگونه تکثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده، یا ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است. موارد تحلف را به دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرمایید.

اخلال در نظام اقتصادی کشور

مؤلفین: دکتر سهیل کیبری / دکتر علی اصغر شفیعی خورشیدی

انتشارات مجد

چاپ اول: ۱۳۹۷ تعداد نسخه ۵۰۰

حق چاپ محفوظ و منحصر «مجد» است

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۹۷۰-۹

ISBN: 978-600-193-970-9

دفتر مرکزی مجد:

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۸ - ۶۶۴۶۳۳۸۶

فروشگاه مرکزی: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۰۹۴۲۲ - ۶۶۴۸۶۸۷۴

www.majdlaw.com

E-mail: info@majdlaw.com

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: @majdlaw

فهرست مطالب

۱۱	سخن مؤلف
۱۵	مقدمه
۱۷	فصل اول: سیاست جنایی و جرائم اقتصادی
۱۷	مبحث اول: سیاست جنایی
۱۸	گفتار اول: تعریف سیاست جنایی
۱۹	گفتار دوم: گونه های سیاست جنایی
۲۰	اول: سیاست جنایی تقنینی
۲۰	بند دوم: سیاست جنایی قضایی
۲۲	بند سوم: سیاست جنایی اجرایی
۲۳	بند چهارم: سیاست جنایی مشارکتی
۲۳	مبحث دوم: مفهوم کیفر اهداف کیفر
۲۴	گفتار اول: کیفر در مفهوم لغوی و اصطلاحی
۲۶	گفتار دوم: اهداف کیفر
۲۷	بند اول: ارعاب یا بازدارندگی کیفر
۲۹	بند دوم: سزادهی و ناتوان سازی کیفر
۲۹	بند سوم: باز سازگار کردن (اصلاح)
۳۰	مبحث سوم: سیاست کیفری. تاریخچه اهداف سیاست کیفری
۳۰	گفتار اول: تعریف سیاست کیفری
۳۴	گفتار دوم: تاریخچه سیاست کیفری
۳۴	بند اول: تاریخچه سیاست کیفری سنتی
۳۵	بند دوم: تاریخچه سیاست کیفری جدید
۳۶	گفتار سوم: اهداف سیاست کیفری
۳۷	بند اول: نوگرایی و نوآوری
۳۷	بند دوم: تلفیق پیشگیری و مجازات
۳۸	بند سوم: شناخت عوامل سازنده جرم
۳۸	بند چهارم: اقدامات تأمینی
۴۰	بند پنجم: شناخت بزهکار
۴۰	بند ششم: انسانی رفتار کردن با بزهکاران
۴۰	بند هفتم: تجهیز دادگاهها
۴۱	بند هشتم: تصرف در محیط اجتماعی

- ۴۱ بند نهم: اصلاح رژیم زندانها
- ۴۲ بند دهم: تحول در روش های سستی
- ۴۲ بند یازدهم: تهیه و تدوین مقررات جزایی
- ۴۲ مبحث چهارم: جرائم اقتصادی
- ۴۲ گفتار اول: تعاریف و مفاهیم
- ۴۶ گفتار دوم: وجوه افتراق جرائم اقتصادی با جرائم مالی
- ۴۷ بند اول: رویکرد جرائم اقتصادی کلان است
- ۴۸ بند دوم: تفاوت در موضوع
- ۴۸ بند سوم: توسل به سیاست جنایی قهرآمیز
- ۴۹ بند چهارم: مرتکبین و کیفیت وقوع جرائم
- ۵۰ بند پنجم: ازتاب حقوق عرفی در جرائم اقتصادی
- ۵۱ بند ششم: عناصر خاص در مبارزه با جرائم اقتصادی
- ۵۱ گفتار سوم: عنصر ضرر در جرائم اقتصادی
- ۵۲ گفتار چهارم: روش های مجرمین در جرائم اقتصادی
- ۵۴ مبحث پنجم: ارتباط نصاب آندی نظام کیفری
- ۵۵ گفتار اول: تأثیر اقتصاد بر نهادهای کیفری
- ۵۶ بند اول: روند بزهکاری در رژیمهای اقتصادی
- ۵۸ بند دوم: روند بزهکاری در رونق اقتصادی
- ۶۱ گفتار دوم: تأثیر نظام کیفری بر نظام اقتصادی
- ۶۱ بند اول: هدف نظام کیفری
- ۶۳ بند دوم: نظام کیفری، آخرین حربه مقابله با بزهکاری در نظام اقتصادی
- ۶۴ گفتار سوم: تأثیر نظام کیفری بر رشد اقتصادی
- ۶۴ بند اول: تأثیر منفی نظام کیفری بر رشد اقتصادی
- ۶۶ بند دوم: تأثیر مثبت نظام کیفری بر رشد اقتصادی
- ۶۹ فصل دوم: مصادیق و ارکان اخلال در نظام اقتصادی کشور
- ۷۰ مبحث اول: اخلال در نظام پولی یا ارزی کشور
- ۷۱ گفتار اول: قاچاق عمده ارز
- ۷۱ بند اول: عنصر قانونی
- ۷۳ بند دوم: عنصر مادی
- ۷۵ بند سوم: عنصر روانی
- ۷۷ گفتار دوم: ضرب سکه قلب و جعل اسکناس یا وارد کردن یا توزیع عمده آنها
- ۷۷ بند اول: عنصر قانونی

۸۱	بند دوم: عنصر مادی
۹۰	بند سوم: عنصر روانی
۹۱	مبحث دوم: اخلال در امر توزیع مایحتاج عمومی
۹۲	گفتار اول: گران فروشی
۹۲	بند اول: عنصر قانونی
۹۳	بند دوم: عنصر مادی
۹۶	بند سوم: عنصر روانی
۹۷	گفتار دوم: احتکار و انحصار
۱۰۰	بند اول: عنصر قانونی
۱۰۱	بند دوم: عنصر مادی
۱۰۲	بند سوم: عنصر روانی
۱۰۳	مبحث سوم: اخلال در نظام تولیدی کشور
۱۰۴	گفتار اول: فروش غیرمجاز تجهیزات فنی و مواد اولیه
۱۰۶	بند اول: عنصر قانونی
۱۰۶	بند دوم: عنصر مادی
۱۰۸	بند سوم: عنصر روانی
۱۰۹	گفتار دوم: رشاء و ارتشاء عمده در امر تولید یا اخذ مجوزهای تولیدی
۱۱۶	بند اول: عنصر قانونی
۱۲۶	بند دوم: عنصر مادی
۱۴۰	بند سوم: عنصر روانی
۱۴۵	مبحث چهارم: قاچاق میراث فرهنگی یا ثروت‌های ملی کشور
۱۴۶	گفتار اول: اقسام اموال و میراث فرهنگی
۱۵۰	گفتار دوم: عناصر متشکله ی قاچاق میراث فرهنگی
۱۵۰	بند اول: عنصر قانونی
۱۵۶	بند دوم: عنصر مادی
۱۵۷	بند سوم: عنصر روانی
۱۵۸	مبحث پنجم: تشکیل شرکت‌های مضاربه ای صوری
۱۵۹	گفتار اول: مفاهیم کلی تشکیل شرکت‌های مضاربه ای صوری
۱۶۰	گفتار دوم: عناصر متشکله جرم تشکیل شرکت‌های مضاربه ای صوری
۱۶۰	بند اول: عنصر قانونی
۱۶۱	بند دوم: عنصر مادی
۱۶۲	بند سوم: عنصر روانی
۱۶۳	مبحث ششم: اخلال در نظام صادراتی کشور

- گفتار اول: کلیات: تاریخچه و تعاریف ۱۶۳
- گفتار دوم: عناصر متشکله جرم اخلال در نظام صادراتی کشور ۱۶۷
- بند اول: عنصر قانونی ۱۶۷
- بند دوم: عنصر مادی ۱۶۹
- بند سوم: عنصر روانی ۱۷۱
- مبحث هفتم: تشکیل و اداره شرکت‌ها و طرح‌های هرمی ۱۷۲
- گفتار اول: تاریخچه و تعاریف ۱۷۲
- بند اول: انواع نظام‌های بازاریابی ۱۷۳
- بند دوم: تاریخچه و ماهیت طرح‌ها و شرکت‌های هرمی ۱۷۵
- بند سوم: عناصر و مختصات طرح‌های هرمی ۱۸۱
- گفتار دوم: عناصر متشکله جرم تشکیل و اداره شرکت‌های هرمی ۱۸۲
- بند اول: عنصر قانونی ۱۸۲
- بند دوم: عنصر مادی ۱۸۵
- بند سوم: عنصر روانی ۱۹۱
- گفتار سوم: تفاوت طرح‌های هرمی و بازاریابی شبکه‌ای ۱۹۳
- فصل سوم: مجازات اخلال در نظام اقتصادی کشور** ۱۹۵
- مبحث اول: اقسام مجازات‌های مرتکبین: اخلال در نظام اقتصادی کشور ۱۹۵
- گفتار اول: مجازات اعدام و احکام آن ۱۹۶
- گفتار دوم: مجازات ضبط مال ۱۹۹
- گفتار سوم: مجازات شلاق ۲۰۰
- گفتار چهارم: مجازات تنبیهی ۲۰۱
- گفتار پنجم: مجازات اشخاص حقوقی ۲۰۲
- گفتار ششم: مجازات شروع در جرم و مجازات معاون و شریک در جرم ۲۰۴
- مبحث دوم: انواع مجازات هریک از جرایم اخلال در نظام اقتصادی کشور ۲۰۶
- گفتار اول: مجازات و مرجع ذی صلاح رسیدگی قاچاق ارز ۲۰۶
- بند اول: مجازات قاچاق ارز ۲۰۶
- بند دوم: مرجع ذی صلاح رسیدگی ۲۰۶
- گفتار دوم: مجازات و مرجع ذیصلاح رسیدگی جرایم ضرب سکه قلب و جعل اسکناس ۲۰۷
- بند اول: مجازات جرایم مرتبط با ضرب سکه قلب و جعل اسکناس ۲۰۷
- بند دوم: مرجع ذیصلاح رسیدگی ۲۰۹
- گفتار سوم: مجازات و مرجع ذی صلاح رسیدگی گران فروشی ۲۰۹
- بند اول: مجازات گران فروشی ۲۰۹

۲۱۰.....	بند دوم: مرجع ذیصلاح رسیدگی
۲۱۱.....	گفتار چهارم: مجازات و مرجع ذی صلاح رسیدگی احتکار و انحصار
۲۱۱.....	بند اول: مجازات احتکار و انحصار
۲۱۱.....	بند دوم: مرجع ذی صلاح رسیدگی
۲۱۲.....	گفتار پنجم: مجازات و مرجع ذی صلاح رسیدگی اخلال در نظام تولیدی کشور
۲۱۲.....	بند اول: مجازات اخلال در نظام تولیدی کشور
۲۱۲.....	بند دوم: مرجع رسیدگی
۲۱۲.....	گفتار ششم: مجازات و مرجع ذی صلاح جرم رشاء و ارتشاء
۲۱۲.....	بند اول: مجازات جرم رشاء و ارتشاء
۲۱۶.....	بند دوم: مرجع ذیصلاح رسیدگی
۲۱۸.....	گفتار هفتم: مجازات و مرجع ذی صلاح رسیدگی قاچاق میراث فرهنگی کشور
۲۱۸.....	بند اول: مجازات قاچاق میراث فرهنگی کشور
۲۱۹.....	بند دوم: مرجع ذیصلاح رسیدگی
۲۱۹.....	گفتار هشتم: مرجع ذی صلاح رسیدگی جرم تشکیل شرکت‌های مضاربه ای صوری
۲۲۰.....	گفتار نهم: مرجع ذی صلاح رسیدگی جرم اخلال در نظام صادراتی کشور
۲۲۰.....	گفتار دهم: مرجع ذی صلاح رسیدگی جرم تشکیل و اداره شرکت‌ها و طرح‌های هرمی
۲۲۱.....	مبحث سوم: تعیین و اجرای مجازات مجرمین اخلال در نظام اقتصادی کشور
۲۲۲.....	گفتار اول: تعویق صدور حکم، تعلیق اجرای مجازات اخلال در نظام اقتصادی کشور در قانون
۲۲۲.....	بند اول: از حیث تعویق در صدور حکم
۲۲۳.....	بند دوم: از حیث تعلیق اجرای مجازات
۲۲۵.....	بند سوم: از حیث اعطاء آزادی مشروط
۲۲۶.....	گفتار دوم: سقوط مجازات در اخلال در نظام اقتصادی کشور
۲۲۶.....	بند اول: مرور زمان تعقیب و اجرای حکم اخلال در نظام اقتصادی کشور
۲۲۷.....	بند دوم: امکان توبه در جرایم حدی و تأثیر آن بر فساد اداری - اقتصادی
۲۲۹.....	بند سوم: عفو مجرمین اقتصادی

- فصل چهارم: پیشگیری از اخلاق در نظام اقتصادی کشور ۲۳۱
- مبحث اول: پیشگیری غیر کیفری از جرایم اقتصادی ۲۳۱
- گفتار اول: پیشگیری اجتماعی ۲۳۲
- بند اول: آموزش و ارتقاء سطح آگاهی عمومی ۲۳۴
- بند دوم: ارتقاء مشارکت جامعه مدنی ۲۳۸
- بند سوم: تجهیز رسانه ای ۲۴۲
- بند چهارم: تدوین کدهای رفتاری ۲۴۶
- بند پنجم: دسترسی مردم به اطلاعات ۲۵۱
- گفتار دوم: پیشگیری وضعی ۲۵۷
- بند اول: شفاف سازی ۲۵۹
- بند سوم: رقابت و کنترل ۲۷۵
- بند سوم اصلاحی ۲۹۱
- مبحث دوم: پیشگیری کیفری از جرایم اقتصادی ۳۰۷
- گفتار اول: پیشگیری کیفری از طریق اعمال تدابیر ماهوی ۳۰۸
- بند اول: جرم انکاری ۳۰۸
- بند دوم: قاعده گذاری افتراقی ۳۱۶
- بند سوم: کیفر گذاری ۳۲۳
- گفتار دوم: پیشگیری کیفری از طریق اعمال تدابیر شکلی ۳۴۶
- بند اول: صلاحیت رسیدگی به جرایم اقتصادی ۳۴۶
- بند دوم: آئین دادرسی افتراقی ۳۴۸
- بند سوم: اجرای حکم محکومین جرایم اقتصادی ۳۶۰
- نتیجه گیری و پیشنهادات ۳۶۹
- منابع و مأخذ ۳۷۷

سخن مؤلف

اقتصاد از پایه‌های اساسی هر حکومت است. رشد فزاینده جرایم اقتصادی و ابعاد گسترده آن که کرد مسیح نظام اقتصادی را تحت الشعاع خود قرار می‌دهد، این پدیده شوم ضمن چالش‌گیری از رشد و پیشرفت اقتصادی دارای پیامدهای منفی اجتماعی، فرهنگی و امنیتی بوده و موجب کاهش سرمایه اجتماعی نظام و القاء ناکارآمدی حکومتی می‌گردد.

بنابراین تمامی حاکمان و دوله‌ها در سطح دنیا سعی می‌کنند تا هرگونه خللی در نظام اقتصادی را با جدیت و دقت رفع نمایند. حاکمیت ایرانی نیز از این قاعده مستثنی نمی‌باشد به عنوان مثال چاپ اسکناس جعلی را به اندازه جعل احکام قضایی و دستورات مسئولان مملکتی مورد اهمیت قرار داد. برای آن که لاجت حمایتی (واقعی) در نظر گرفته است.

اخلال در نظام اقتصادی کشور از جرایمی است که بزرگی‌های جرایم سازمان یافته را داراست زیرا اولاً؛ در ارتکاب این جرایم معمولاً بیش از دو نفر نقش و دخالت دارند، ثانیاً؛ مجرمان در انجام وظایف خاص خود از یک برنامه مشخص و از پیش تعیین شده تبعیت کرده و از سلسله مراتب، تقسیم کار، محرمانگی و نوعی انسجام سببی برخوردارند. ثالثاً؛ به منظور اهداف مجرمانه (غالباً تحصیل منافع نامشروع اقتصادی) شکن بافته و برای پیشبرد اهداف خود از ارتکاب سایر جرایم و توسعه نفوذ در بخش‌های مختلف، دایر پرداخت رشوه و ... فروگذار نمی‌کنند.

قانون مجازات اخلالگران در نظام اقتصادی کشور مصوب ۱۳۶۹/۹/۱۹ با اصلاحات ۱۳۸۴/۱۰/۱۴، یکی از مهمترین قوانین در عرصه حفظ امنیت اقتصادی و مبارزه با مفاسد کلان مالی و اقتصادی با رویکرد سرکوبگرانه می‌باشد.

در بندهای هفتگانه این قانون، فعالیت‌های مجرمانه متعددی شامل: اخلال در نظام پولی و ارزی، اخلال در امر توزیع مایحتاج عمومی، اخلال در نظام تولیدی کشور، اقدام به قصد قاچاق میراث فرهنگی یا ثروت‌های ملی، حیف و میل اموال مردم از طریق وصول وجوه کلان و قبول سپرده اشخاص حقیقی یا حقوقی تحت عنوان مضاربه و مانند آن،

اقدام باندی و تشکیلاتی جهت اخلال در نظام اقتصادی کشور به صورت تقلب در سپردن پیمان ارزی و نیز فعالیت‌های هرمی و بازاریابی شبکه ای جرم انگاری گردیده است .
 در این قانون سیاست سرکوبگرانه به صورت تشدید ضمانت اجراهای کیفری (اعدام، حبس، شلاق، ضبط کلیه اموالی که از طریق خلاف قانون به دست آمده، محرومیت از خدمات دولتی و انفصال ابد از خدمات دولتی) و تشدید صلاحیت (رسیدگی در دادگاه انقلاب به عنوان یک مرجع اختصاصی) همچنین ممنوعیت یا محدود نمودن استفاده از نهادهای ارفاقی و تعدیل کننده مجازات (تعلیق و تخفیف مجازات‌ها) و همچنین جرم انگاری برخی رفتارها از جمله سکوت تسهیل کننده جرایم مزبور به عنوان معاونت در این جرایم ... نمود یافته است .

اگرچه آمار رسمی از میزان جرایم با ماهیت اخلال در نظام اقتصادی کشور در دست نیست اما ر خود برنده‌های متعدد و مهم جرایم اقتصادی در مراجع قضایی برخی گزارش‌های سازمان بازرسی کل کشور، همچنین بحران‌های پی در پی در مؤسسات مالی و اعتباری و بعضاً تحریر و بستن آن که حاکی از اخلال در نظام پولی و ارزی کشور می باشد و پیامدهای اعتراضات سده گذاران و نا آرامی‌های اجتماعی بعد از آن در سال ۱۳۹۶، به خوبی حکایت از دست سازو کارهای کنشی و واکنشی مقابله با این جرایم و عدم توفیق سیاست‌های اتخاذ شده دارد که علل و عوامل آن را می توان در ۵ بخش تقنینی، ساختاری، مدیریتی و اجرایی، نظارتی، قضایی مورد واکاوی قرارداد که فرصت دیگری می‌طلبد.

اما آنچه مسلم است اتخاذ سیاست‌های سرکوبگرانه در مقابله با این جرایم به تنهایی نمی تواند موجب مهار این گونه جرایم و پیامدهای اجتماعی و امنیتی آنها گردد و علاوه بر آن نیازمند اتخاذ تدابیر پیشگیرانه به ویژه تدوین قوانین مناسب و شکلی متناسب و روزآمد اصلاح ساختار اقتصادی کشور به ویژه در شرایط تحریمی اجرایی سیاست‌های کوچک سازی واقعی دولت و راهبردهای اقتصاد مقاومتی و رعایت اصول، شایسته سالاری، پاکدستی، سلامت و شفافیت فرایندها، پاسخگویی و نظارت می باشد .

همچنین دستگاه قضایی مستقل، سالم، مقتدر و کار آمد از سازو کارها و ابزار سیاست جنایی برای مقابله با جرایم کلان اقتصادی است زیرا سازماندهی پیچیده و چند لایه بودن این جرایم، یقه سفید بودن و نفوذ مجرمان اصلی در ارکان دولت‌ها، از یک سو و ابهام، اجمال، گستردگی و تشتت و در مواردی تعارض قوانین مصوب، نبود سیاست جنایی هماهنگ، منسجم و یکپارچه در جرم انگاری‌ها، تعیین ضمانت اجراهای کیفری و فقدان آئین دادرسی ویژه افتراقی با توجه به ضرورت رسیدگی تخصصی و سریع به این گونه جرایم

از سوی دیگر، کشف، شناسایی، و تعقیب و اجرای مجازات مجرمان مخل به نظام اقتصادی را با چالش‌های جدی مواجه ساخته است. به نحوی که روش‌های اجرایی تعقیب و محاکمه و مجازات مدیران متخلف که در مواردی دارای تابعیت مضاعف نیز می‌باشند، دست و پاگیر است و موانع و ملاحظات سیاسی و اداری و ... متعدد از اجرای کامل و سریع قوانین کیفری جلوگیری کرده و در بسیاری از موارد مشاهده می‌شود تا زمانی که کارگزار دولتی در مسند مسئولیت قرار دارد موجبات برخورد کیفری با جرایم و فساد اقتصادی وی عملاً فراهم نمی‌گردد.

لذا با عنایت به مراتب مرقوم و تأکیدات مقام معظم رهبری در سال‌های اخیر در خصوص مسائل اقتصادی و از جمله اقتصاد مقاومتی بر آن شدیم که ثمره علمی و عملی ناچیز خود را در قالب این نگارش به جهت تبیین و تدوین سیاست جنایی در مقابله با یکی از مهمترین جرایم اقتصادی، یعنی «عرض خوانندگان و علاقه‌مندان برسائیم». ضمن احترام به تمامی دیدگاه‌های علمی و آثار صاحبان اندیشه در این زمینه، در این نوشته سعی شده است علاوه بر بیان مصادیق و امکان‌سنجی جرایم و تبیین جایگاه تدابیر و اقدامات پیشگیرانه، با رعایت اختصار، چالش‌ها، شناسایی و با نگاه کاربردی چارچوبی از سیاست جنایی حال حاضر ایران در قبال جرایم اقتصادی مخل نظام اقتصادی عرضه گردد. پس از گذر از این مقال، تلاش می‌شود راهبردها، راهکارهای لازم برای جلوگیری از شکل‌گیری یا گسترش این بزه‌ها به نظر شما خواننده ارجمند برسد.

امید است مجموعه پیش رو بتواند در حل گوشه‌ای از مشکلات و چالش‌های موجود و ارتقاء سلامت نظام اقتصادی مفید و مؤثر باشد.

در پایان لازم است از کارکنان مجمع علمی و فرهنگی مجله «پیر محترم آن جناب آقای دکتر سیدعباس حسینی‌نیک تشکر نموده که موجبات تسریع چاپ این اثر را فراهم کردند.

دکتر سهیل کمالی

دکتر علی اصغر شفیعی خورشیدی